

Norecopa
c/o Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 Oslo

PREPARE for better Science

<https://norecopa.no>

REFERAT fra Norecopas 40. styremøte, onsdag 3. februar 2021 kl. 1200-1450
Møtet ble arrangert som videokonferanse.

Tilstede:

Bente Bergersen (BB, forvaltning, styreleder)
Kristian Straume-Lie (KSL, industri)
Susanna Lybæk (SL, dyrevern)
Chris Noble (CN, forskning)
Adrian Smith (AS, sekretær og referent)

Følgende var også tilstede under sak 1:

Aurora Brønstad, Universitetet i Bergen
Anita Rønneseth, Universitetet i Bergen
Linda Andersen, Stiftelsen Industrilaboratoriet (ILAB), Bergen
Svein Brekke, AMC Technology, Bergen

Saksliste:

1. Presentasjon av prosjektet FISHends-Dig
2. Dato for det neste styremøtet
3. Økonomi og satsingsområder i 2021
4. Forslag om brukerundersøkelse
5. Orientering om politisk arbeid med Norecopa/3R-senteret
6. Samarbeid med den nasjonale komitéen og Rådet for dyreetikk
7. Orientering om samarbeid mellom 3R-sentrene
8. Årsberetningen for 2020
9. Referatsaker
  - a. Møtedeltagelse i 2021
  - b. PREPARE guidelines
  - c. Norecopas nettsider
  - d. Podcast for Alvertox Academy
  - e. Retningslinjer for dyreforsøk under EU-prosjektet Horizon Europe
  - f. Artikler/bok-kapitler
10. Eventuelt

BB ønsket velkommen til Norecopas 40. styremøte. Dagsorden ble godkjent. Det var ingen innsigelser mot innkallingen. AS meldte at han hadde flere saker under Eventuelt.

Sak 1: Presentasjon av prosjektet FISHends-Dig

I 2020 ga Norecopa kr 200 000 i støtte til en prosjektgruppe i Bergen. Det langsiktige målet med prosjektet er å utarbeide et digitalt skåringsskjema til bruk ved registrering og skåring av kliniske symptomer hos fisk i forsøk. Et slikt skjema vil kunne brukes til å fastsette når humane endepunkter hos fisk i forsøk er nådd. Prosjektet videreutvikler en eksisterende digital løsning ("app") som heter eMar, utviklet av AMC Technology AS. eMar bruker velferdsindikatorer fra Fishwell-håndboka¹ for vurdering av kliniske tegn hos oppdrettsfisk. Prosjektgruppen ønsker å undersøke egnetheten av denne appen i fiskeforsøk, for å kartlegge når forhåndsdefinerte humane endepunkter nåes.

Prosjektgruppen presenterte sitt arbeid, dagens status og planene videre. Etter en diskusjon, der styret ba gruppen om å ettersende en oversikt over kostnadene for deres fremtidsplaner, forlot prosjektgruppen møtet, og styremedlemmene diskuterte hvorvidt prosjektet skulle få fornyet støtte i 2021.

Vedtak: Styret tar stilling til videre finansiering av prosjektet når gruppen har levert en kostnadsoversikt for sine fremtidsplaner.

Sak 2: Dato for det neste styremøtet

Styret hadde på forhånd besvart en Doodle om mulige datoer for det neste styremøtet. Under denne saken ble det også datoen for Norecopas årsmøte og fagseminar diskutert. Styret kommer tilbake til det faglige innholdet.

Vedtak:

Neste styremøte avholdes mandag 26. april kl. 1200-1500 som videomøte.

Norecopas årsmøte og fagseminar avholdes tirsdag 8. juni 2021, fortrinnsvis som et fysisk møte.

Sak 3: Økonomi og satsingsområder i 2021

Sekretæren presenterte det endelige regnskapet for 2020 og hans budsjettforslag for 2021. Etter behandlingen i Næringskomitéen fikk Norecopa det samme tilskuddet som i 2020 (en hel sekretærstilling og kr 500 000 i driftsmidler). I tillegg fikk Norecopa kr 154 379 i momskompensasjon for 2019 etter søknad i 2020, men tilskuddet kom inn såpass sent at det inngår i regnskapet for 2021. Norecopa hadde et underskudd på kr 50 190 i 2020. Det vil si at Norecopa har kr 604 189 til drift i 2021.

I tillegg disponerer Norecopa en donorkonto i Sparebanken Sør, som regnskapsføres av SALDO Regnskap, Risør. Midlene fra en 4-årige avtale med Nordisk Samfunns Fond mot Smertevoldende Dyreforsøk (NSMSD), om støtte til oppdateringen av NORINA-databasen, plasseres der. Den siste innbetalingen i henhold til avtalen (kr 250 000 i året) fant sted i

---

¹ <https://nofima.no/prosjekt/fishwell>

2020. I skrivende stund er det uvisst om NSMSD vil sponse Norecopa i 2021. Ved inngangen til 2021 var det kr 248 148 på kontoen. I tillegg brukes kontoen til andre tilfeldige inntekter, og ved begynnelsen av 2021 var det kr 53 692 av slike midler på kontoen.

Styret diskuterte budsjettforslaget og mulige satsingsområder i 2021.

Vedtak:

Styret tar endelig stilling til budsjettforslaget når gruppen for prosjektet FISHends-Dig har levert sin kostnadsoversikt, se sak 2.

Styret ønsker at det skal etableres en arbeidsgruppe i 2021 som skal tilpasse PREPARE-retningslinjer til fiskeforsøk, først og fremst på laks og sebrafisk. Sekretæren bes om å ta fatt på dette arbeidet, sammen med SL og CN.

Styret oppfordrer arbeidsgruppen bak ENRICH Fish-prosjektet til å publisere sine funn, selv om det ikke alltid var mulig å trekke klare konklusjoner.

Styret ønsker å lyse ut 3R-prisen i 2021, og ber sekretæren om å gjøre dette kjent, med 26. mars som nominasjonsfrist i år.

Sak 4: Forslag om brukerundersøkelse

Norecopa har i den senere tiden arbeidet med prosjektene som har allmenn interesse, fremfor saker som er spesielt rettet mot norske forhold. Den siste spørreundersøkelsen om Norecopas arbeid var foretatt i 2015.

Sekretæren presenterte styret med et forslag til en ny spørreundersøkelse, som er tenkt sendt til de norske abonnentene på Norecopas nyhetsbrev.

Vedtak: *Styret ber sekretæren om å sende ut spørreundersøkelsen, etter noen mindre justeringer. Styret ønsker en evaluering av resultatene.*

Sak 5: Orientering om politisk arbeid med Norecopa/3R-senteret

Sekretæren orienterte styret om sitt politiske arbeid. Det arbeides på flere fronter med å få gehør for etablering av et fysisk 3R-senter i Norge. Alle de andre nordiske land har nå slike sentre. Man ønsker også å lage en strategi for å imøtekomme målet i EU-direktivet 2010/63 om (på sikt) å fullstendig erstatte dyreforsøk med alternative metoder.

I arbeidet refereres det til en uttalelse fra den nasjonale komitéen for beskyttelse av forsøksdyr, som ble sendt til LMD og NFD i august 2020. Komitéen anbefalte etableringen av et fysisk 3R-senter, samt en utredning om arbeidet mot EUs mål². Sekretæren samarbeider også med Den norske Veterinærforening, som har tatt saken inn i sin fagpolitiske handlingsplan for de to neste årene.

---

² <https://www.forsoksdyrkomiteen.no/behov-for-utredning-om-forskning-uten-forsoksdyr-og-et-nasjonalt-3r-senter>

Sak 6: Samarbeid med den nasjonale komitéen og Rådet for dyreetikk

Sekretæren har hatt relativt begrenset kontakt med komitéen og Rådet siden forrige styremøte, grunnet annet arbeid.

Det planlegges et felles seminar med Rådet om etiske spørsmål rundt dyreforsøk, som skal arrangeres mot slutten av våren. Datoen er ikke fastsatt ennå. Styret kom med ulike forslag til innlegg på dette seminaret. Sekretæren arbeider videre med saken, sammen med sekretæren for Rådet.

Sekretæren har hatt kontakt med et av medlemmene i forsøksdyrkomitéen som er ansvarlig for en forsøksdyravdeling, for å diskutere hvordan Norecopa best kan kommunisere med personell med særskilt kontrollansvar (PMSK'er). Han skal ta formell kontakt med komitéen for å diskutere samkjøring av denne kontakten.

Sak 7: Orientering om samarbeid mellom 3R-sentrene

Sekretæren orienterte styret om sin kontakt med andre europeiske 3R-sentre: særlig det danske senteret hvor han er styremedlem, og leder for det svenske senteret. Han har loddet interesse for et felles nordisk webinar som kan vise frem 3R-initiativ i denne delen av Europa.

Det er bestemt at det skal avholdes webinarer om dette temaet den 5. og 6. mai 2021. Representater for nordiske 3R-sentre skal ha det første planleggingsmøtet den 10. februar.

Sak 8: Årsberetningen for 2020

Sekretæren har påbegynt arbeidet med teksten til årsberetningen for 2020. Han ba styret om en bekreftelse på at han skulle utforme årsberetningen på samme måte som for 2019.

Vedtak: Styret ber sekretæren om å benytte samme format på årsberetningen for 2020 som i 2019.

Sak 9: Referatsaker

a. Møtedeltagelse i 2021

Pandemien vil være med å bestemme skjebnen til alle de fysiske forsøksdyrmøtene som er planlagt for 2021. Per i dag er det aktuelt for Norecopa å være representert ved følgende fysiske møter:

- Verdenskongressen om alternativer, som skulle ha vært arrangert i 2020 i Maastricht,³ skal etter planen arrangeres som et fysisk møte i august. Sekretæren skal holde flere foredrag på kongressen.

---

³ <http://wc11maastricht.org>

- Scand-LAS symposiet i Tallinn, som opprinnelig skulle arrangeres i 2020, er nå flyttet til november 2021⁴. Sekretæren er invitert foredragsholder.
- Danmarks 3R-senter planlegger sitt årlige symposium som et fysisk møte i november. Sekretæren skal ha en posterpresentasjon.

Sekretæren er også påmeldt til flere andre nettbaserte møter, noen med presentasjoner. Det gjelder bl.a. IAT-kongressen i mars⁵ og UFAW-møtet i juni⁶.

Norecopas webinar- og møtekalendar oppdateres fortløpende⁷.

b. PREPARE guidelines

Interessen for PREPARE fortsetter. Sjekklisten⁸ er nylig oversatt til Bahasa Indonesisk og Thai av fagpersoner i de to landene. Dette bringer antallet versjoner opp i 25.

Selve artikkelen om PREPARE som ble publisert i 2017 er nå lest/nedlastet over 17 000 ganger.

c. Norecopas nettsider

Norecopa brukte store summer i 2020 på å oppgradere nettsidene, bl.a. ved å installere den nyeste versjonen av programvaren som driver nettstedet, og ved å bytte søkemotor. Det er dessuten lagt ned arbeid i å gjøre sidene enda raskere og stabile (såkalt lastbalansering).

Antallet treff på nettsidene i 2020 økte med nesten 20% i forhold til 2019 (til 300 000 sidevisninger).

d. Podcast for Alvertox Academy

I den andre uken av februar skal sekretæren gi et nettbasert intervju til Alvertox Academy⁹, en vitenskapelig organisasjon basert i Brussel som sprer informasjon om alternativer, særlig *in vitro* testmetoder. Dette er det første av en serie intervjuer som de skal spille inn med europeiske 3R-sentre.

e. Retningslinjer for dyreforsøk under EU-prosjektet Horizon Europe

I 2018 tok sekretæren et initiativ for å forbedre retningslinjene for dyreforsøk som brukes under EUs forskningsprogram (som den gangen var Horizon 2020). Dette resulterte i dannelsen av en arbeidsgruppe som har levert et forslag til nye retningslinjer som skal brukes under det nye programmet (Horizon Europe, som løper fra 2021 til 2024).

f. Artikler/bok-kapitler

Sekretæren har planer om å utgi to vitenskapelige artikler i 2021, sammen med andre forfattere. Han er kapittelforfatter i en bok om design av dyreforsøk som utgis i 2021, og han er medforfatter av et kapittel i en annen bok som skal være ferdigskrevet til høsten.

CN forlot styremøtet etter referatsakene.

⁴ <https://www.scandlas2020.ee>

⁵ <https://eu.eventscld.com/website/2712>

⁶ <https://www.ufaw.org.uk/ufaw-events/recent-advances-in-animal-welfare-science-viii>

⁷ <https://norecopa.no/meetings/webinars-and-meetings-calendar>

⁸ <https://norecopa.no/prepare/prepare-checklist>

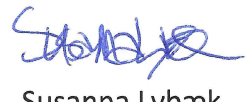
⁹ <https://academy.alvertox.be/alvertox>

Sak 10: Eventuelt

Sekretæren orienterte om følgende:

- Han skal ha et nettmøte den 12. februar med britiske kollegaer som arbeider mot asiatiske land, med tanke på økt promotering av Norecopas ressurser.
- Han er invitert til å delta i to søknader som planlegges sendt til Forskningsrådet.
- Da Norecopa ble etablert, hadde en representant for Veterinærinstituttet fullmakt til å skrive under på vegne av organisasjonen (prokura). Vedkommende har nå frasagt seg fullmakten.

Møtet ble hevet kl. 1450.

Bente Bergersen styreleder	Kristian Straume-Lie styremedlem	Susanna Lybæk styremedlem	Chris Noble styremedlem

Adrian Smith
sekretær, referent